

LATVIJAS LAUKSAIMNIECĪBAS UNIVERSITĀTES AKADĒMISKĀ GODĪGUMA NOLIKUMS

1. Vispārīgie noteikumi

1.1. Akadēmiskais godīgums:

- 1.1.1. Akadēmiskā darba veikšana, ievērojot augstākos profesionālisma un precizitātes standartus, objektivitāti un patiesumu, morāles un ētikas principus, godīgumu, tostarp plaģiātisma novēršanu, patiesu ziņu sniegšanu un precizitāti akadēmiskajās publikācijās, kā arī komunikācijās un publicitātes pasākumos, kas veido akadēmiskās vides tēlu.
- 1.1.2. Ētisko un profesionālo principu, standartu un prakses ievērošana un konsekventa vērtību sistēma, kas kalpo kā vadlīnijas lēmumu pieņemšanai un darbību veikšanai izglītībā, pētniecībā un akadēmiskajā vidē.
- 1.1.3. Akadēmiskais godīgums - uzvedība, kas ietver objektivitāti, atbildību, savstarpēju cieņu un uzticēšanos, izslēdz maldināšanu un krāpšanos, kā arī veicina Latvijas izglītības un zinātnes kvalitāti un prestižu.

1.2. Akadēmiskā godīguma nolikums izstrādāts saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un Latvijas Lauksaimniecības universitātes (turpmāk – LLU) iekšējiem normatīvajiem aktiem.

1.3. Nolikuma mērķis – nodrošināt augstu akadēmisko, zinātnisko un vispārīgo godīgumu LLU akadēmiskajā vidē.

1.4. Nolikuma uzdevums – noteikt akadēmiskā godīguma principus un sistēmu LLU, kas veicina sabiedrības uzticību izglītības kvalitātei un zinātnisko pētījumu rezultātiem, nodrošina labu korporatīvo pārvaldību LLU.

1.5. Akadēmiskā godīguma principus ievēro LLU zinātniskais personāls, akadēmiskais un vispārējais personāls, studējošie un augstskolas administrācija (turpmāk – personāls).

1.6. Personālam ir pienākums sadarboties ar LLU vadību akadēmiskā godīguma pārkāpumu identificēšanā un novēršanā, veicinot pret pārkāpumiem balstītu iekšējo kultūru.

1.7. Personāls ir vienlīdz atbildīgs par akadēmiskā godīguma principu ievērošanu un atbildīgs par akadēmiskā godīguma pārkāpšanas sekām.

2. Akadēmiskā godīguma principi

2.1. Lai veicinātu akadēmisko godīgumu LLU personāls veicina šādu akadēmiskā godīguma principu ievērošanu savā darbībā:

Akadēmiskā godīguma principi	Pamatprasības
Atbildība	personāls uzņemas atbildību, izvērtējot potenciālos riskus sabiedrībai, cilvēcei vai dabai par savu rīcību un uzvedību gan savā profesionālajā darbībā, gan studijās, gan zinātniskajā darbībā LLU vai ārpus tās.

Akadēmiskā godīguma principi	Pamatprasības
Cieņa	personāls uztur labas pārvaldības praksi atklātu, demokrātisku un līdztiesīgu attiecību veidošanā, sekmējot LLU saimes locekļu savstarpēju sadarbību kopīgai atbildībai par kvalitatīvu izglītību un zinātnisko darbu. Personāls ar cieņu izturas viens pret otru.
Godprātība	personāls piekopj godīgu uzvedību, pildot savus darba un studiju pienākumus atbilstīgi savai profesionālajai kompetencei. Personāls pilda savus solījumus un ievēro termiņus, nodrošina savlaicīgu atgriezenisko saiti.
Godīgums	indivīdu vai iestāžu atbilstība ētikas un profesionālajiem principiem, standartiem un praksei pētniecībā. Sistemātiska uzvešanās, kam raksturīgs patiesums un atklātība.
Objektivitāte	personāls ievēro objektivitāti, novērtējot citu spējas, centienus, sagatavotību, kā arī pieņem lēmumus, norobežojoties, no personiskajām interesēm un ārējās ietekmes (darbus vērtē objektīvi pēc LLU noteiktajiem kritērijiem, nepieļaujot interešu konfliktu). Veicot zinātnisko darbību, nodrošina zinātnisko pētījumu objektivitāti.
Taisnīgums	ētikas pamatprincips, kas jāievēro saskarsmē visiem izglītībā, pētniecībā vai akadēmiskajā vidē iesaistītajiem, ievērojot objektīvu, cieņpilnu un taktisku attieksmi pret citiem, brīvību no diskriminācijas vai negodīguma.
Uzticēšanās	personāls uztur savstarpēju uzticēšanos, saskaņā ar intelektuālā īpašuma aizsardzību un datu subjekta tiesību aizsardzību.

2.2. Ievērojot akadēmiskā godīguma principus LLU finansētos pētniecības projektos, zinātņu prorektora izveidota Projektu vērtēšanas komisija, izvērtējot plānotā pētījuma mērķi, aktivitātes un sasniedzamos rezultātus, sniedz vērtējumu par plānotā projekta potenciālo risku sabiedrībai. Vērtēšanas komisija kopā ar pētniecības projekta iesniedzēju pieņem lēmumu par pētniecības projekta īstenošanas rezultātā radīto risku nozīmību un sniedz atzinumu pētniecības projekta īstenošanas uzsākšanu vai pārtraukšanu.

3. Akadēmiskā godīguma principu pārkāpumi

3.1. Par LLU personāla akadēmiskā godīguma principu pārkāpumiem tiek uzskatīti šādi pārkāpumu veidi:

Pārkāpumu veidi	Pārkāpuma būtība
Autortiesību pārkāpums	apzināti izmantota jebkāda ar autortiesībām aizsargāta materiāla izmantošana, kā arī datora programmu kopēšana, dublēšana, kā arī citu radošu un inovatīvu rezultātu, shēmu, arhitektūras dizainu, video, audiovizuālo materiālu reproducēšana, uzdodot tos par savu darbu.
Dokumenta pārveidošana	teksta pārveidošana ar teksta atpazīšanas programmu, nenorādot atsauces uz autoru.
Falsifikācija	apzināta cenšanās izmantot nepatiesus vai izdomātus datus, nepatiesas informācijas vai teorijas interpretēšana.
Kaitniecība	pārbaudes vai eksperimenta rezultātu apzināta bojāšana, eksperimentālo iekārtu bojāšana, bibliotēkas grāmatu bojāšana, akadēmisko un citu resursu (datorprogrammu, e-resursu) neatļauta lietošana un bojāšana.
Konfidencialitātes pārkāpšana	konfidenciali sniegtas personiskās vai institucionālās informācijas izpaušana bez atbilstošas atļaujas;

Pārkāpumu veidi	Pārkāpuma būtība
	diskrētuma, anonimitātes un konfidencialitātes prasību neievērošana vērtējumu apkopošanā.
Korupcija	materiālas vērtības, mantiska vai cita labuma piedāvāšana par kādas darbības izdarīšanu vai neizdarīšanu studējošā vai citas personas interesēs.
Krāpšana	darbības, ko veic ar mērķi negodīgi iegūt labumu, pārkāpjot akadēmiskos noteikumus, ietver tādu studenta, pētnieka vai mācībspēka rīcību, kad viņš/viņa apzināti bez atļaujas cenšas izmantot informāciju, pētījumu vai citu veidu materiālus, akadēmiskos uzdevumus un vingrinājumus, kas pieder citai personai, uzdodot tos par savu darbu, neatkarīgi no tā, vai tas ir ar atlīdzību vai bez tās.
Maldināšana	nepatiesas informācijas sniegšana, nepatiesu ziņu sniegšana par sevi un savu darbu, atsaukšanās uz neeksistējošiem datiem, darbiem, pētījumiem.
Negodīgums	jebkāda veida kopīgas negodīgas darbības ar kolēģi vai studējošo, tostarp līdzautorība, sadarbības slēpšana, vai cita veida negodīga, neētiska vai neprofesionāla rīcība.
Neatļauts palīglīdzeklis	materiāls, ierīce vai apzināta darbība, kas tiek izmantots neatļautā veidā un kavē, vai traucē zināšanu un prasmju objektīvu vērtēšanu.
Norakstīšana	neatļauta informācijas resursa izmantošana pārbaudījumā.
Plaģiāts*	darba/ideju, kas aizgūtas no citiem avotiem, prezentēšana bez attiecīgās atsaukšanās uz šiem avotiem; cita autora darba (eksāmena uzdevumu, mājasdarba, kursa darba, bakalaura, maģistra vai promocijas darba) iesniegšana, uzdodot to par savu; dublēta publikācija, kas tiek veidota “pārstrādājot vai aizņemoties saturu no pašu autoru iepriekšējā darba bez atsaukšanās uz to” - pašplaģiāts.
Safabricēšana	datu, informācijas vai atsauču viltošana jebkurā akadēmiskajā darbā; zinātniskās darbības un datu izdomāšana, ar nolūku tos publicēt kā oriģinālu pētījumu; datu, eksperimentu vai citas būtiskas informācijas izdomāšana pētījuma ierosināšanas, izpildes vai ziņošanas par to laikā.
Viltošana	pārbaudes jautājumu/uzdevumu, eksperimenta vai pētījuma rezultātu neatļauta iegūšana, dokumentu, datu vai kādas citas informācijas viltošana ar nodomu sniegt maldinošu iespaidu.

* – LLU rektora rīkojums “*Par akadēmiskā godīguma pārkāpumiem studiju noslēguma/promocijas darbos*”

4. Akadēmiskā godīguma pārkāpumu izskatīšana un sankciju piemērošana

- 4.1. Katrs akadēmiskā godīguma pārkāpuma gadījums ir vērtējams individuāli. Akadēmiskā godīguma pārkāpēja sodīšanā ir jāņem vērā tā ietekme uz studiju un pētniecisko procesu LLU.
- 4.2. Nesaskaņas, kas radušās studiju procesa ietvaros, neievērojot akadēmiskā godīguma principus, vispirms risina LLU ietvaros, ievērojot subordinācijas principu (problēmas risināšanai jāuzrunā akadēmiskais personāls vai struktūrvienība, kuras tiešajos pienākumos tas ietilpst).

- 4.3. Zinātnisko rakstu redaklēģijas, veicot rakstu un citu izdevumu rediģēšanu pirms to izdošanas, konstatējot plaģiāta faktus vai citus akadēmiskā godīguma pārkāpumus, nepieļauj tādu materiālu publiskošanu.
- 4.4. Akadēmiskā, zinātniskā un vispārējā personāla akadēmiskā godīguma pārkāpuma gadījumus izskata LLU Ētikas komisija, pamatojoties uz iesniegto ziņojumu par akadēmiskā godīguma pārkāpumu (skat. pielikumu). Ja komisija, pierāda akadēmiskā godīguma pārkāpuma faktu, tad lēmumā iesaka LLU rektoram, piemērot šādas sankcijas:
 - 4.4.1. izteikt brīdinājumu vai rājienu (piemērot disciplinārsodu saskaņā ar LLU normatīvajiem aktiem);
 - 4.4.2. novērst plaģiātu savā darbībā (piemēram, materiālu izņemšana no studiju kursa, publikāciju atsaukšana);
 - 4.4.3. atbrīvot no ieņemamā amata.

Studējošo akadēmiskā godīguma pārkāpumi

- 4.5. LLU akadēmiskais personāls, konstatējot kādu no akadēmiskā godīguma pārkāpumu veidiem studējošā darbībā, izvērtē to sava studiju kursa ietvaros un var, piemērot šādas sankcijas:
 - 4.5.1. izteikt mutisku brīdinājumu vai aizrādījumu;
 - 4.5.2. norīkot atkārtotu darba iesniegšanu;
 - 4.5.3. uzdot citu darba tēmu vai citus uzdevumus;
 - 4.5.4. mainīt zināšanu pārbaudes veidu, piemēram, no rakstiskā uz mutisko;
 - 4.5.5. samazināt vērtējumu par darbu vai pārbaudījumu;
 - 4.5.6. anulēt vērtējumu par studiju kursa apguvi;
 - 4.5.7. nepieļaut pie studiju noslēguma pārbaudījumu kārtošanas;
 - 4.5.8. ziņot fakultātes dekānam par akadēmiskā godīguma pārkāpumiem.
- 4.6. Studējošais ir tiesīgs sniegt skaidrojumu par savu rīcību LLU akadēmiskajam personālam un fakultātes, kurā viņš studē, dekānam.
- 4.7. Ziņojums par akadēmiskā godīguma pārkāpumu (skat. pielikums) iesniedzams ne vēlāk kā 3 (trīs) darba dienas pēc tā konstatācijas.
- 4.8. Fakultātes dekāns, saņemot ziņojumu par akadēmiskā godīguma pārkāpumu, var atstāt spēkā akadēmiskā personāla pieņemto lēmumu, kā arī to grozīt, vai papildināt. Par katru akadēmiskā godīguma pārkāpumu no studējošo puses ir jāziņo fakultātes dekānam, kurš nepieciešamības gadījumā pārkāpuma padziļinātai izskatīšanai rīkojas, saskaņā ar rektora rīkojumu *Par akadēmiskā godīguma pārkāpumiem studiju noslēguma/promocijas darbos*, ja studiju noslēguma darbos radušās aizdomas par plaģiātu, vai veido akadēmiskā godīguma pārkāpuma izskatīšanas komisiju (turpmāk – Komisija)
- 4.9. Komisijas sastāvu apstiprina ar dekāna rīkojumu piecu cilvēku sastāvā, iekļaujot tajā attiecīgās fakultātes dekānu, attiecīgās katedras vadītāju/institūta direktoru, kurā strādā attiecīgais mācītbspēks, Ētikas komisijas pārstāvi, LLU studējošo pašpārvaldes pārstāvi.
- 4.10. Komisija 7 (septiņu) darba dienu laikā izskata iesniegto ziņojumu par akadēmiskā godīguma pārkāpumu, ņemot vērā arī studējošā paskaidrojumus.
- 4.11. Komisija, pieņemot lēmumu un nosakot piemērojamo sodu, izvērtē akadēmiskā godīguma pārkāpuma smagumu, viltojuma pazīmes, plaģiātisma pakāpi, studējošā/akadēmiskā personāla iepriekšējo pārkāpumu pieredzi un cita veida pārkāpumus.

4.12. Ja komisija, pierāda studējošā akadēmiskā godīguma pārkāpuma faktu, tad lēmumā iesaka fakultātes dekānam, izteikt brīdinājumu par eksmatrikulāciju vai eksmatrikulēt no studējošo skaita.

5. Noslēguma jautājumi

5.1. Par akadēmiskā godīguma pārkāpumiem pieņemtos lēmumus, ievērojot subsidiaritātes principu, var apstrīdēt, ar argumentētu, rakstisku iesniegumu vēršoties pie LLU vadības vai normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

5.2. LLU struktūrvienībās var tikt izstrādāti konkrētajai nozarei specifiski norādījumi par labu akadēmiskā godīguma praksi.

5.3. LLU ir tiesīga lemt par akadēmiskā godīguma pārbaudes veidiem, kas tiek izmantoti studiju noslēguma darbu un zinātnisko publikāciju pārbaudei.

5.4. Nolikums stājas spēkā ar tā apstiprināšanu.

Iesniedzējs:

_____ (vārds, uzvārds)

Darbinieks/studējošais :

_____ (strukturvienība, amats/fakultāte, matriculas Nr.)

Kontaktinformācija

_____ (tālrunis, e-pasta adrese)

Latvijas Lauksaimniecības universitātes

_____ (amats, vārds, uzvārds)

Ziņojums par akadēmiskā godīguma pārkāpumu

Jelgavā

_____. _____. 20_____.

Pārkāpums (detalizēta informācija par pārkāpumu):

Pārkāpuma konstatēšanas datums: _____. _____. 20_____.

Esmu informēts, ka Latvijas Lauksaimniecības universitāte apstrādā un uzglabā manus personas datus, kas nepieciešami šā ziņojuma izpildei, atbilstoši Vispārīgās datu aizsardzības regulas un citu normatīvu aktu prasībām.

_____ (paraksts)*

*Pašrocīgs datums un paraksts nav nepieciešams, ja dokuments parakstīts ar drošu elektronisku parakstu, kas satur laika zīmogu